

Členky a členové
Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny PČR

v Praze dne 14. 1. 2025

Výzva k přerušení projednání sněmovního tisku č. 807 a přípravě pozměňovacího návrhu

Vážený pane poslanče,

obracím se na Vás jménem nevládní organizace Iuridicum Remedium, z.s., která se dlouhodobě věnuje problematice vztahu lidských práv a moderních technologií. V posledních letech se intenzivně věnujeme problematice využívání umělé inteligence ze strany bezpečnostních složek, včetně využívání metod rozpoznávání tváří v reálném čase. Jde o oblast, která má být regulována návrhem ministerstva vnitra, který je projednáván jako [sněmovní tisk č. 807](#). Tento sněmovní risk, který by měl být projednán bezpečnostním výborem na **51. schůzi dne 16. ledna 2025**, obsahuje i část Sedmou, která obsahuje novelu zákona o zpracování osobních údajů, která přináší **úpravu využití kamerových systémů s funkcí rozpoznávání tváří v reálném čase**. Ta reaguje na Nařízení o umělé inteligenci ([Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2024/1689](#)), které stanovuje poměrně přísná pravidla pro využití obdobných kamerových systémů ze strany bezpečnostních složek. **Právní úprava tedy musí vycházet z pravidel obsažených v tomto Nařízení.**

Bohužel **předložený návrh tomu neodpovídá** a v případě jeho schválení by kamerových systémů s funkcí rozpoznávání tváří provozovaných v tuto chvíli na **Letišti Václava Havla** s předpokladem rozšíření na další mezinárodní letiště byl provozován v rozporu s Nařízením o umělé inteligenci s veškerými důsledky, které z toho potenciálně plynou (snížení úrovně ochrany základních práv občanů, sankce za porušení Nařízení, povinnost k náhradě škody či nemajetkové újmy). Je nutné rovněž zdůraznit, že původní návrh ministerstva vnitra se neomezil pouze na mezinárodní letiště a toto omezení se do právní úpravy dostalo až na základě připomínek. Z důvodové zprávy je přitom zřejmé, že ministerstvo do budoucna počítá s **dalším rozšiřováním systémů** i mimo letiště. Kvalitní legislativní záruky proti zneužití tohoto nástroje, které budou nastaveny nyní, stejně jako nedostatky v legislativní práci, jsou tak klíčové i pro budoucí využití těchto systémů.

Vzhledem k tomu, že bezpečnostní výbor Poslanecké sněmovny PČR zaujímá klíčovou roli v procesu schvalování návrhu ministerstva vnitra, rozhodli jsme se Vás na tento zásadní problém upozornit.

Na nekompatibilitu návrhu z dílny ministerstva vnitra s Nařízením bylo **poukazováno již v připomínkovém řízení** například ze strany Úřadu pro ochranu osobních údajů nebo vládní zmocněnkyně pro lidská práva. Bohužel tyto připomínky nebyly v předloženém sněmovním tisku zohledněny.

Naše námítky se týkají nově **navržených §§ 39a – 39c zákona o zpracování osobních údajů** (dále jen ZZOU). Ty upravují pravidla pro použití kamerových systémů s funkcí rozpoznávání tváří v reálném čase. Navazují zejména na ustanovení čl. 5 Nařízení. Ten řadí tyto systémy do nejpřísnější kategorie zakázaných postupů v oblasti AI, v důsledku dojednaných kompromisů pak je použití těchto systémů povoleno bezpečnostním složkám za přísných podmínek definovaných zejména v čl. 5 odst. 2 – 8 Nařízení. Jedním z klíčových nástrojů kontroly je nutnost **soudního povolení pro každé využití tohoto systému**. Každým využitím je pak v souladu s čl. 5 odst. 3 a recitálem č. 35 Nařízení nutno chápat **použití systému ve vztahu ke každé konkrétní osobě**. Soud (nebo jiný nezávislý orgán) tedy musí povolit zařazení každé konkrétní osoby do referenční databáze osob, které jsou systémem vyhledávány.

Návrh ministerstva vnitra ovšem tento přístup popírá, když zavádí **fakticky dvojí režim**. Jednak pro kategorie osob dle nového § 39b odst. 1 zákona o zpracování osobních údajů a jednak pro osoby podle § 39c odst. 1 ZZOU (jakási zbytková kategorie). U druhé skupiny se skutečně počítá s povolením soudu pro zařazení konkrétní osoby - jde o režim, který respektuje pravidla Nařízení, včetně třeba možnosti zařazení bez povolení a následného povolení do 24 hodin, což zajišťuje operativní potřeby například při pátrání po pohřešovaných osobách.

Naopak u osob podle navrhovaného § 39b odst. 1 se nepočítá s předběžným individuálním rozhodováním soudu o konkrétní osobě, ale pouze s rozhodnutím soudu o kategoriích osob, které mohou být vyhledávány daným systémem, půjde tedy o jakési **blokové povolení pro provoz systému**, kde **nebude docházet k individuálnímu posouzení zařazení do referenční databáze**, které vyžaduje Nařízení. Soud nemá provádět ani následné posouzení, to je návrhem nesystémově svěřeno policejnímu pověřenci pro ochranu osobních údajů (dle § 39b odst. 9), kdy není ani zřejmé, z jakých podkladů bude tento vycházet. V žádném případě pak nejde o nezávislý orgán ve smyslu Nařízení.

Kategorie osob, které mohou být systémem vyhledávány bez individuálního posouzení, jsou přitom **vymezeny vágně**. Rozhodně nejde pouze o pachatele závažné kriminality nebo osoby bezprostředně ohrožené na životě, ale o podezřelé z širokého spektra i méně závažných trestných činů, ale například i o svědky, po nichž je vyhlášeno pátrání a je dán důvod k jejich zadržení kvůli podání svědectví nebo o osoby, kterým se nedaří doručovat například rozsudky v trestních věcech.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti máme za to, že by měl bezpečnostní výbor připravit **pozměňovací návrh**, který výše uvedený rozpor s Nařízením o umělé inteligenci odstraní a sjednotí právní úpravu využití systémů pro všechny kategorie osob v intencích navrhovaného § 39c ZZOU, který je s Nařízením kompatibilní.

V případě zájmu jsme připraveni na zpracování takového pozměňovacího návrhu spolupracovat.

S pozdravem,

Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.
advokát a výkonný ředitel luRe